

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCȘIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEVERIN, CONSTANTIN

Viețile pictorilor / Constantin Severin ; pref. de Ovidiu
Pecican ; postf. de Toti O'Brien. - București : Eikon, 2022
ISBN 978-606-49-0650-2
I. Pecican, Ovidiu (pref.)
II. O'Brien, Toti (postf.)
821.135.1

Pictură de copertă: „Iată Expresionismul Arhetipal” de Constantin Severin

Fotografie autor: Mihai Burlacu

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Viețile pictorilor

Poeme de
Constantin Severin

Prefață Ovidiu Pecican
Postfață Toti O'Brien

E I K O N
București, 2022

CUPRINS

Prefață. Glose marginale la o galerie de cuvinte	5
YVES KLEIN	9
FRANCIS BACON	11
ION ȚUCULESCU	13
FRIDA KAHLO	15
GIORGIO DE CHIRICO	17
HILMA AF KLINT	19
WASSILY KANDINSKY	21
LIN FENGMIAN	23
PAUL KLEE	25
PABLO PICASSO	27
GEORGIA O' KEEFFE	29
HENRI MATISSE	31
KAZIMIR MALEVICH	33

TAMARA DE LEMPICKA.....	35
PIET MONDRIAN.....	37
SALVADOR DALI.....	39
LEONORA CARRINGTON.....	41
EDVARD MUNCH.....	43
JOAN MIRÓ.....	45
REMEDIOS VARO.....	47
JEAN-MICHEL BASQUIAT.....	49
ANDY WARHOL.....	51
LOUISE BOURGEOIS.....	53
JACKSON POLLOCK.....	55
LUCIAN FREUD.....	57
Postfață.....	59

Constantin Severin, care, atunci când nu scrie, pictează, se află în elementul lui printre pictori și cadrele lor. Prin poeziile din acest volum el mărește culoarul care îl duce pe cititor la percepția artistică, adăugând acesteia încă un strat de ereditate, dar și conferindu-i autenticitatea propriei trăiri în fața artelor vizuale. Este o complicitate demnă de tot interesul și un exercițiu posibil, cu urmări greu de estimat. Căci dacă maeștrii și capodoperele pot adăuga un strat de poleială și un certificat de garanție valorică poeziei bardului sucevean, tot ele fac dependente versul de imaginea existentă sau nu în mintea celui care citește a figurilor și operelor evocate direct ori aluziv. Este o legătură trainică, un soi de ancilaritate aurită, pe care, cu curaj, autorul o asumă. Fie ca actul său de creație să aibă consecințele benefice ale succesului autentic!

OVIDIU PECICAN

YVES KLEIN

nu am vrut deloc să vă părăsesc atât de repede
dar dragostea pentru o culoare m-a ucis
albastrul ultramarin e un pod către invizibil
cea mai densă expresie a energiei vitale
voi rămâne mereu un pictor al spațiului incandescent
strălucitor vibrant și electric
și voi continua să-mi pun semnătura pe cer

nu întâmplător v-am abandonat subit în perioada albastră
după ce am eliberat culoarea din închisoarea liniei
pentru a face cu orice preț vizibil imaterialul și absolutul
începusem să simt că noi nu suntem decât umbrele lumii reale
știu că mulți ați râs de mine și m-ați tratat ca pe un excentric
rătăcit în pădurile sale albastre cu bureți de mare
mirosind a alcool și acetat de vinil

nu voi mai traversa spațiul vostru ca un meteorit enigmatic
și nu voi repeta că picturile sunt doar cenușa artei mele
pe care ochiul fizic nu o poate vedea în *Mondo Cane*
opera mea de artă a fost într-adevăr viața mea
pe care am făcut-o vâlvătăi pentru a semna apoi câteva picturi de foc
candele albastre în care aș fi vrut să dispar cu iubita mea Traut
în marele atelier de dincolo cu acorduri luminoase din Mozart

nu voi folosi cuvinte care nu plac universului
dar vă rog nu mai clevețiți că mi-am folosit ca pensule vii
femeile pe care le-am iubit Jacqueline Elena Gil și Traut

IBRIS | We know
books
corpul pictat din antropometrie face legătura dintre intim și universal
el este în același timp subiect și obiect pensulă și pictură
gest și frumusețe materie și eternitate

o scară de sânge și vis cu care urci în ierarhia luminii

nu voi renunța să caut chipul și inima unui bob de lumină
profundimea albastră din adâncul nimicului
voi continua să jupuiesc timpul de pe epiderma materiei
ca să mă puteți vedea prin lentila lacrimii așa cum am fost
trăindu-mi intens propria moarte cu fiecare atingere de pensulă
în așa fel încât prin porii fiecărei pânze pictate
să poată respira sufletu-mi din lumea de cristal

Suceava, 28 iulie 2020

Note:

1. Propozițiile cu caractere italice
aparțin văduvei artistului, Rotraut Klein.

FRANCIS BACON

pictura ta e un cuțit lucios și ascuțit de măcelărie
cu urme de carne și picături de sânge pe lama strălucitoare
mi-ai spus în față cu cruzime la Colony Room Club
fără să vă treacă prin minte că asta e metafora perfectă
a lumii violente și crude pe care ai creat-o voi înșivă
cu am pictat strigătul dincolo de groaza ce o inspiră
după ce mi-a fost dat să joc la masa ruletei adevăruri brutale

aventura de a-mi juca destinul fără cruțare a început la 16 ani
după ce am fost alungat de părinți pentru că iubeam băieții
în Londra am făcut sex cu bărbați în vârstă pentru bani
am furat mâncare și numeroase sticle de whisky Bell's
și am spart de câteva ori cutia milei în biserici
curând am descoperit arta vizionând filmul *Crucișătorul Potemkin*
revăzând în crunte beții chipul și strigătul mut al infirmierei însângerate

pentru mine imaginea e un fel de mers periculos pe sârmă
între ceea ce numim pictură figurativă și abstracție
aparent rezultă direct din abstracție dar nu are nimic de-a face cu ea
e o încercare de a conduce figurativul spre sistemul nervos
într-un mod mult mai violent și mai intens
arta mea a fășnit cu urlate mute și culori tari ca în tragediile lui Eschil
picturile hipnotice ale lui Velázquez și poezia lui T. S. Eliot

viața mea a fost un accident total intim și masochist absorbit în artă
precum dărele de bici de pe spinarea mea lăsate de bărbații pe care i-am iubit
ce-i regăsiți în mii de fotografii pictate tăiate ori făcute ghemotoc

v-am avertizat – noi când privim ceva nu privim pur și simplu acel lucru
ci o facem prin prisma asaltului la care ne-au supus fotografia și filmul
eu am surprins puritatea imaginii doar de câteva ori
în privirea intensă din altă lume a animalelor sălbatice din Africa

am văzut chipul uman prin lentila apocaliptică a țipătului
detaliile contorsiunilor și deformărilor prin suferință
vârtejurile de carne și vis din placenta materiei
am plătit toate marile succese prin moartea celor dragi
munți de aur excavați de roata ruletei și tone de whisky
și totuși Furiile lui Eschil m-au urmat și în lumea de cristal
după ce mi-au transformat inima într-un pumn de cenușă

Suceava, 1 august 2020

ION ȚUCULESCU

în fața pânzei trebuie să fii ca un tigru
să pictezi dintr-o dată și să-ți folosești instinctul la maxim
am fost un primitiv și m-am lăsat condus de instinct și nu de știință
este absolută nevoie de erudiție dar după ce o asimilezi trebuie neapărat
s-o uiți
și să încerci să se manifeste subconștientul aflat în căutarea arhetipurilor
tot ce-ai învățat trebuie să lași să dospească în inconștient
a picta înseamnă a te lăsa condus de o urgență interioară

în artă explorarea eului se face adesea jucându-te
a imita natura înseamnă să mănânci cartofi cruzi cu coajă cu tot
eu am refuzat realismul socialist și după câteva mutații spirituale
am abandonat și linia moderată și cuminte a picturii românești
dar cei mai mulți colegi m-au făcut diletant și decadent
mi-au interzis accesul în galerii deși viața mea plină de aureole
troițe roiuri de fluturi coloane de ochi depindea doar de artă

Paul Klee și biologia au fost maestrul meu și-mi împărțeam nopțile
între șevalet și microscop încercând să caut absolutul
și să pictez universul invizibil care se oprește la poarta retinei
pe pânzele întinse și preparate în pod împreună cu Maria
înconjurat în casa din strada Lizeanu de colecția de scoarțe oltenești
în care admiram motive și culori care mă obsedau până și-n vis
iar sub lentila microscopului mă îmbiau noi reconfigurări de forme

*de când ne întâlnim văd culoare forme și ritmuri peste tot
chiar și în pietrele pavajului de pe stradă îmi spunea o prietenă*

am știut de tânăr de la Van Gogh culoarea primează în artă
culoarea-pasăre de foc care veghează trecerea spre alte tărâmuri
dar când armonia este compusă din suprafețe colorate intens
negrul este necesar pentru a face să cânte aceste culori
culoarea ori conține o muzică ori nu o mai faci

când mă apropiam de șevalet în ultimii ani de viață
cuprins de spaimele necunoscutului și ale vremelnice
parcă simțeam că asist la un concert de Alban Berg
cu acorduri țâșnind din privirile unor ochi negri într-un ocean oranj
privirea-linie privirea-frunză privirea-pește privirea-spirală
privirea din ochiul adânc și hipnotic al privirii
eu am pictat misterul cosmic pe care l-am căutat în abisul privirii

Suceava, 7 august 2020

FRIDA KAHLO

nu am așternut niciodată vise pe pânză doar am pictat cele două Frida
cu inima însângărată pulsând în căușul palmelor tremurânde
am fost porumbiță și cățea înger și demon comunistă și capitalistă
fericirea e o lamă strălucitoare de cuțit ascuns sub eșarfa rebozo
durerea și singurătatea au fost siamezele mele fidele
ce m-au inspirat să-mi pictez autoportretul la nesfârșit
cu culori extrase din cel mai frumos curcubeu al durerii

roșu-o grămăjoară de oase rupte stropite cu sânge la vârsta de 18 ani
oranj-o corolă de agavă înflorind din durere o dată la 30 de ani
galben-trupul meu dezintegrat de durere într-o aureolă de înger iubitor
verde-o salbă din mărgelă de jad purtată ca un straniu atractor al durerii
albastru-Casa Azul în care mi-am născut operele și iubirile cu dureri
intense
indigo-pălăria lui Diego bărbatul care mi-a dăruit al doilea accident
violet-universul în care m-am realcătuit din iubire și suferință

am înțeles treptat autobuzul morții avea ca destinație finală arta
curând sub oglinda montată deasupra patului din Casa Azul
mă nășteam a doua oară laolaltă cu primele picturi
și cu strigătele femeilor și bărbaților pe care i-am iubit până la capăt
André Breton a spus că sunt o panglică înfășurată în jurul unei bombe
fragilitate și forță au fost cuvintele cu care am fost descrisă în Gringolandia
o fiptură firavă cu sprâncenele unite ca niște aripi de pasăre neagră

poate că nu aș fi fost întreagă și puternică sufletește
fără coloana vertebrală clavicula coastele și pelvisul făcute țandări

am știut de tânăr de la Van Gogh culoarea primează în artă
culoarea-pasăre de foc care veghează trecerea spre alte țărâmur
dar când armonia este compusă din suprafețe colorate intens
negrul este necesar pentru a face să cânte aceste culori
culoarea ori conține o muzică ori nu o mai faci

când mă apropiam de șevalet în ultimii ani de viață
cuprins de spaimele necunoscutului și ale vremelnice
parcă simțeam că asist la un concert de Alban Berg
cu acorduri țâșnind din privirile unor ochi negri într-un ocean oranj
privirea-linie privirea-frunză privirea-pește privirea-spirală
privirea din ochiul adânc și hipnotic al privirii
eu am pictat misterul cosmic pe care l-am căutat în abisul privirii

Suceava, 7 august 2020

FRIDA KAHLO

nu am așternut niciodată vise pe pânză doar am pictat cele două Frida
cu inima însângeraată pulsând în căușul palmelor tremurânde
am fost porumbiță și cățea inger și demon comunistă și capitalistă
fericirea e o lamă strălucitoare de cuțit ascuns sub eșarfa rebozo
durerea și singurătatea au fost siamezele mele fidele
ce m-au inspirat să-mi pictez autoportretul la nesfârșit
cu culori extrase din cel mai frumos curcubeu al durerii

roșu-o grămăjoară de oase rupte stropite cu sânge la vârsta de 18 ani
oranj-o corolă de agavă înflorind din durere o dată la 30 de ani
galben-trupul meu dezintegrat de durere într-o aureolă de inger iubitor
verde-o salbă din mărgel de jad purtată ca un straniu atractor al durerii
albastru-Casa Azul în care mi-am născut operele și iubirile cu dureri
intense

indigo-pălăria lui Diego bărbatul care mi-a dăruit al doilea accident
violet-universul în care m-am realcătuit din iubire și suferință

am înțeles treptat autobuzul morții avea ca destinație finală arta
curând sub oglinda montată deasupra patului din Casa Azul
mă nășteam a doua oară laolaltă cu primele picturi
și cu strigătele femeilor și bărbaților pe care i-am iubit până la capăt
André Breton a spus că sunt o panglică înfășurată în jurul unei bombe
fragilitate și forță au fost cuvintele cu care am fost descrisă în Gringolandia
o fiptură firavă cu sprâncenele unite ca niște aripi de pasăre neagră

poate că nu aș fi fost întreagă și puternică sufletește
fără coloana vertebrală clavicula coastele și pelvisul făcute țandări